ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

ҲАР БИР ТЕРИМ АГРЕГАТИ ЮКСАК УНУМ БИЛАН ИШЛАСИН.

ИПАТОВОЛИКЛАР МЕТОДИНИ КЕНГ ҚЎЛЛАЁТГАН ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИДАН ЎРНАК ОЛИНГ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 188 (2700).

28 СЕНТЯБРЬ ПАЙШАНБА

1978 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

● Мунаввар АБДУРАҲМОНОВА шу кунларда Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз далаларида меҳнат қилаётир. У терим машинасини моҳирлик билан бошқариб, «оқ олтин» хирмонига барака киритмоқда. Комсомол аъзоси М. Абдураҳмонова бу йилги йиғим-терим мавсумида ўз агрегати бункеридан 150 тонна пахта тўкиш мажбуриятини олган.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

Л. И. БРЕЖНЕВ

АМЕРИКА-СОВЕТ САВДО-ИҚТИСОДИЙ КЕНГАШИНИНГ ҲАМРАИСИ У. ВЕРИТИ ВА КЕНГАШНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ М. ФОРРЕСТОЛНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Америка-Совет савдо-иқтисодий кенгашининг ҳамраиси, АҚШ савдо-саноат доираларининг таниқли намояндаси У. Веритини ва шу кенгашнинг президенти М. Форрестолни 27 сентябрь куни қабул қилди. Булар СССР ташқи савдо министрлигининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибдилар.

Амалий ва конструктив вазиятда ўтган батафсил суҳбат вақтида СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларга доир масалаларга тўхталиб ўтилди. Л. И. Брежнев айтдики, СССР ва АҚШнинг савдо-саноат доиралари вакилларини бирлаштирувчи Америка-Совет савдо-иқтисодий кенгаши ҳар икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларни нормаллаштиришда муҳим ва актив омилдир. Шу мақсадга эришмоқ учун савдо-сотиқ соҳасида қўшимча ғовларни вужудга келтириш билан ҳозирги аҳволни мушкуллаштирмаслик, балки мавжуд ғовларни бартараф қилиш талаб этилади.

СССР Қўшма Штатлар билан ўзаро манфаатли яхши муносабатларни ривожлантиришни доим ёқлаб чиқаётганлиги ҳам таъкидлаб ўтилди. Иқтисодий алоқалар бу жараёнда муҳим элемент бўлиб қолиши мумкин. Совет томони бу соҳада имзоланган Совет-Америка ҳужжатларига амал қилмоқда ва, табиийки, Америка томонидан ҳам шундай бўлишини кутмоқда.

У. Верити билан М. Форрестол қабул қилганлиги учун Л. И. Брежневга миннатдорчилик билдирдилар ва АҚШ савдо-саноат доиралари Совет Иттифоқи билан ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорликнинг ривожлантирилишидан манфаатдор эканликларини таъкидладилар. Улар Америка-Совет савдо-иқтисодий кенгаши ҳар икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларини нормаллаштириш йўлида зўр бериб ҳаракат қилаверади, деб уқтириб ўтдилар.

Суҳбатда СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, Америка-Совет савдо-иқтисодий кенгашининг совет ҳамраиси, СССР ташқи савдо министрининг ўринбосари В. Н. Сушков, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров қатнашдилар.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

БЕШ БРИГАДА МАРРАДА

БЕКОБОД. «Ленинград» совхози чўлқуварлари кун сайин пахта йиғим-терими суръатини кучайтирмоқдалар. Теримни уюшқоқлик билан ўтказаётган илғор бригадалар эса бирин-кетин пахта тайёрлаш йиллик планини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти беришяпти. Биринчи бўлиб хўжаликнинг Мақсуда Мирвалиева бошлиқ бригадаси чўлқуварлари маррага етдилар. Улар биринчи теримдаёқ мавжуд 62 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 22 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришди. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан бригада миришкорлари ҳар гектар майдондан яна 18 центнердан пахта олиб ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш учун курашаётирлар.

Турғунбой Ҳайитов, Furобоёр Ёқубов, Ўрол Абдусатторов, Қўшали Анруллаевлар етакчилик қилаётган бригадаларнинг аъзолари ҳам пахта тайёрлаш йиллик планларини бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Бу пахтачилик коллективларида ҳосилдорлик гектар ҳисобига 21 центнерга етказилди. Илғор бригадалар пахтакорлари далаларда етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш ва умумий хирмонни 35 центнерга етказиш учун қизғин курашаётирлар.

И. ДЎСТМАТОВ,
М. ЖЎРАЕВ.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Кетмонтепа луб заводининг коллективи самарадорлик ва сифат беш йиллигининг учинчи йилида ҳар қачонгидан ҳам зарбдор меҳнат қилиб улкан меҳнат муваффақиятларини қўлга киритмоқда. Корхона ишчи ва хизматчилари йил бошидан буён ойлик ва квартал планларини мунтазам ошириб бажаришмоқда. Улар зарбдор йил планини 7 октябргача бажариш мажбуриятини олган эдилар. Ана шу мажбуриятни муддатидан илгари адо этиш учун барча резерв ва имкониятлар сафарбар қилинди.

Завод коллективи 18 сентябрда маҳсулот реализация қилиш планини бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Ўз имкониятларини қайта ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача яна бир миллион 515 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олган лубчилар суръатга суръат қўшишмоқда. Ўзаро меҳнат беллашувида В. Живакин, А. Чернова, Т. Исоқов каби илғорлар олдинги сафда боришяпти.

А. НОДИРОВ,
Ғалаба райони.

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

ЧИНОЗ. 27 сентябрь. (ЎзТАГ). «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми фермаларининг меҳнатчилари сут етиштириш ва сотиш юзасидан уч йиллик топшириқни муддатидан аввал бажардилар: сут заводига 15 минг тонна ана шундай маҳсулот етказиб берилди. Чорвадорлар ўз муваффақиятларини СССР Конституциясининг бир йиллигига бағишладилар. Улар йил охиригача яна камида 1700 тонна сут етиштиришни мўлжалламоқдалар.

Меҳнатдаги бу ғалабага энг яхши сут соғувчилардан Н. Письменная билан Е. Шереметьева ишининг янги усуллари ва илғор тажрибасини жорий этиш туфайли эришилди. Уларнинг дугоналари Ф. Беккулова, З. Дилмуҳамедова, Н. Содиқова ва Р. Бўронбоеваларнинг қарамоғида энди 50 тадан сигир бор. Бу эса аввалдагига нисбатан икки баравар кўпдир. Бу илғор сут соғувчилар ҳозиргача ҳар бир бош сигирдан 4400 килограммдан сут соғиб олдилар ва бу кўрсаткични 5,5 тоннага етказишга аҳд қилдилар.

Хўжаликда ем-хашак базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳозиргача икки йиллик озуқа жамғариб қўйилди.

СОҲИБКОРЛАР ЮТУҒИ

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларига иш билан жавоб бераётган Оржоникидзе райони меҳнаткашлари яна бир ғалабани қўлга киритдилар. Улар давлатга узум сотиш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажардилар. Эл дастурхонига 1500 тонна узум етказиб берилди.

Район соҳибкорлари эришган бу ютуққа «Қибрай» совхоз-заводи ишчилари муносиб ҳисса қўшдилар. Хўжалик токзорларида мўл ҳосил етиштирилди. Улар шу кунгача давлат қабул пунктларига планда кўзда тутилган 5800 тонна ўрнига 6500 тонна узум етказиб беришди. «Дўрмон» совхоз-заводи соҳибкорлари эса 3500 тонна узум топшириб, бу борада зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Район хўжаликларида узум узиш ва давлатга сотиш қизғин давом этаётир. Соҳибкорлар ҳар куни эл дастурхонига 700—800 тоннадан узум тортиқ қилишяпти. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан район меҳнаткашлари яна давлатга 2 минг тонна узум сотиш юзасидан оширилган мажбурият қабул қилдилар.

КОМСОМОЛЛАР ТАШАББУСИ

Ғалаба районидаги «Ўзбекистон беш йиллиги» совхози комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи Ойсара Арзақулова ва Свердлов номли колхоз комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи Маҳмуд Ўринбоев комсомолларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишида ажойиб ташаббус билан чиқдилар. Улар терим машиналари механик ҳайдовчиларига мурожаат қилиб, халқ хўжалиги планини 7—8 иш кунида бажаришга, комсомолнинг шонли юбилейигача социалистик мажбуриятни адо этишга, ҳар гектар майдондан камида 50 центнерга етказиб «оқ олтин» йиғиб-териб олишга даъват этдилар.

Ташаббускорлар Ленин комсомолининг 60 йиллиги шарафига бошланган мусобақада актив иштирок эта бориб, илгари қабул қилинган ўз социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар. Ойсара Арзақулова бу йил икки қаторли терим агрегати бункеридан 220 тонна, Маҳмуд Ўринбоев эса 250 тонна «оқ олтин» тўкишга сўз бердилар.

Тошкент область комсомол комитети бюроси Ойсара Арзақулова ва Маҳмуд Ўринбоевнинг пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин бажариш ва етиштирилган барча ҳосилни машиналар билан териб олиш юзасидан бошлаган қимматли ташаббусларини маъқуллади. Район комсомол комитетларига бу ташаббусни кенг қулоч ёйдириш ва қўллаб-қувватлаш, комсомол-ёшлар, барча ёш меҳнатчиларни Ленин комсомолининг 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларини тўла бажаришга сафарбар этиш, тавсия этилди.

РАИС НЕГА ҲАФА

Эрталаб соат 9. Район партия комитетининг бюро мажлиси энди тамом бўлган. Колхоз ва совхоз раҳбарлари шоша-пиша ўз хўжаликлари томон тарқалиб кетдилар. Одамларнинг шошилишидан, хатти-ҳаракатларидан пахтазорларда ҳароратли дамлар бошланиб кетгани шундоқ сезилиб турарди.

Дарҳақиқат, ҳозир далалар гавжум, кенг пайкалларда «зангори кема»лар мағрур сузмоқда. Оққўрғон районида ҳам катта ҳужум бошланган. Айни кунларда райондаги «Ленинизм» колхоз пахтакорлари йиғим-теримда пешқадам бўлиб бормоқдалар. Кундан кунга суръатга-суръат қўшмоқдалар.

Икки уч йил илгари «Ленинизм» колхози райондаги энг қолоқ хўжаликлардан бири ҳисобланар эди. Ҳосилдорлик, иш суръати, деҳқончилик маданияти паст эди. Мана энди бу колхоз ҳам илғор, ҳам ҳосилдор, деҳқончилик маданияти кўтарилиб бораётган хўжаликлардан бирига айланиб бормоқда.

Аввалги йили баҳорда шу колхозда бўлганим эсимда. Бир томонда экскаваторлар зовур қазир, иккинчи томонда бульдозерлар эски зовур четларида уюлиб ётган тупроқларни ёйиб, карталарни текислар, беҳуда ариқларни, уватларни бузиб карталарга қўшарди. Йирик карталар ҳосил қилиниб машиналарга кенг йўл очилди. Иккинчи сўз билан айтганда ердан, сувдан самарали фойдаланиш учун қулай шароит яратилди. Эндиликда ана шу каби тадбирлар аста секин ўз самарасини бермоқда. Ўтган йили колхоз бўйича 35,2 центнердан ҳосил олинди. Колхозчиларнинг мавсумда ишлаган ҳар бир сўм ҳақига бир сўмдан қўшимча ҳақ тўланди. Бу эса колхозчиларни ўнинчи беш йилликни учинчи зарбдор йилида яна ҳам самарали ишлашга рағбатлантирди.

Ўтган йили кузда хўжаликка қўшни Калинин номли колхоз қўшилди. Пахта майдони 1150 гектарга етди. Колхозчилар ана шу пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштирамиз, жами 4600 тонналик хирмон кўтарамиз, деб аҳд қилганлар. Айрим бригада аъзоларининг ҳимматлари бундан ҳам баланд. Мамат Ирисбоев, Кўпжасар Ҳолменов бошлиқ бригада аъзолари гектаридан 50 центнердан ҳосил олиш учун бел боғлаганлар. Турлибек Яхшибоев, Ортиқбой Жиянбоев бошлиқ бригада аъзолари эса 42—45 центнердан ҳосил олиш учун пухта замин яратганлар.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Ҳозир колхозда пахта йиғим-терими суръати кундан кунга кўтарилиб бораяпти. Социалистик мусобақада Купжасар Холменов ва Шарифбой Есинбоев бошлиқ бригада аъзолари олдинда бормоқдалар. Бу бригадаларда йиллик пахта тайёрлаш плани тўрт кунда 50 процент бажарилди. Механик ҳайдовчилардан Нишон Абдукаримов 17-ХВ маркали машина билан бир кунда 15—17 тоннадан пахта териб, хирмонга барака киритмоқда. Тошкентбой Усмонов, Қобил Илашев, Турахон Ражабов, Тошпўлат Сингирбоев сингари механик ҳайдовчилар ҳам терим суръатини оширишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Колхозда пахтани тўкмай тоза теришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Биз борган куни колхоздаги 19 та машинанинг 17 таси далада ишлаётган эди. Шу куни йиллик планни 5 проценти миқдорида пахта териб топширилди. Колхозчилар эрта-индин 6—7 процент миқдорида пахта тайёрлаш ниятидалар.

Колхоз раиси Муҳаммад Жуманов билан иккинчи участкада учрашдик. У ниҳоятда ҳафа, фиғони фалакка чиққундай бўлиб турган экан.

— Шу пахтани етиштиргунча колхозчиларимиз озмунча пешона тери тўкмадилар. Лекин пахта пунктидагилар буни сезишмаганига ҳайронман, — деди раис бўғилиб.

— Нега бундай дейяпсиз?

— Кеча 193 тонна пахтани Элтамғали пахта пунктига юборган эдик. Шундан 28 тоннасини чегириб ташлашибди. Шунақа ҳам ноинсоф бўладими?

Раиснинг ҳафа бўлишига яна бир сабаб бор эди. Ажабланарли ери шундаки, бу кўнгилсиз ҳодиса районда социалистик мусобақанинг 5 кунлик якуни чиқариладиган, район партия комитетининг ва район ижроия комитетининг мусобақа ғолибларига кўчма Қизил байроқ топшириладиган кунда рўй берди.

Дарҳақиқат айни қурғоқчилик кунларида топширилган пахтанинг 17 процентини чегириб ташланиши сира ақлга тўғри келмайди. Раиснинг ҳафа бўлганича бор. Не машаққатлар билан, колхозчиларнинг пешона тери, юрак қўри билан етиштирилган шунча пахта чиқитга чиқиб кетса кимнинг юраги ачимайди? Алоқадор ташкилотлар пахта пунктлари иши устидан назоратни кучайтиришлари керак.

Б. ҲАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

СТУДЕНТЛАР ДАЛАСИДА

Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг Ғалаба районидаги Киров номли ўқув-хўжалиги базасида барпо этилган агрономия тажриба станцияси пахта даласи икки минг гектар майдонни эгаллайди. Пахта чаман-чаман очилган далаларга «зангори кема»лар отряди — қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг бўлғуси агрономлари ва инженерлари бошқарадиган етмишта пахта терадиган комбайн чиқди.

Студентлар даласида бу йил мисли кўрилмаган даражада мўл ҳосил етиштирилди — гектар бошига ҳосилдорлик қирқ центнердан ҳам ортади. Бу ерда пахтанинг ҳаммасини ўн кун муддат ичида фақат машиналарда териб олиш мўлжаллаб турилибди.

(ЎзТАГ).

„Оқ олтин" хирмонига

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 27 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан, бир кунда машинада терилгани — бешинчи устун — мавсум бошидан буён).

Янгийўл	2,59	21,60	2,60	8,14
Ғалаба	6,00	17,81	6,97	20,40
Бекобод	3,01	12,79	2,75	6,05
Ўрта Чирчиқ	3,40	12,75	3,69	10,70
Бўка	3,10	12,19	3,36	9,65
Оққўрғон	2,18	11,42	2,08	5,66
Чиноз	1,59	11,28	1,05	2,20
Пискент	2,01	10,37	1,71	5,16
Коммунистик	0,72	2,34	0,49	0,49
Область бўйича:	3,10	12,65	3,04	8,41

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш юзасидан колхозлар, совхозлар ва давлатга қарашли бошқа корхоналар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш йиллик планларини муддатидан илгари бажарганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Қизил байроқлари доимий сақлаш учун қуйидаги хўжаликларга берилди:

Бухоро область, **Олот районидаги Калинин номли колхозга;**

Самарқанд область, **Нарпай районидаги Ленин номли колхозга;**

Самарқанд область, **Пайариқ районидаги К. Маркс номли колхозга;**

Тошкент область, **Бекобод районидаги Ленин номли колхозга** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ Ҳамрақулов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Хам). Бу колхоз давлатга гўшт сотиш йиллик ҳажмини 129 процент, сут сотиш ҳажмини 105 процент, тухум сотиш ҳажмини 134 процент бажарган, мол туёғини ва парранда сонини кўпайтириш ҳамда чорва паррандалар маҳсулдорлигини оширишни таъминлаган;

Фарғона область, **Бувайда районидаги Киров номли колхозга;**

Қорақалпоғистон АССР, **Нукус районидаги Тельман номли совхозга;**

Қашқадарё область, **Косон районидаги «Ленинград» совхозига;**

Қашқадарё область, **Нишон районидаги СССР 50 йиллиги номли совхозга;**

Қашқадарё область, **Яккабоғ районидаги «Яккабоғ» совхозига;**

Самарқанд область, **Булунғур районидаги «Ўзбекистон Компартияси 40 йиллиги» совхозига;**

Самарқанд область, **Пайариқ районидаги «Пайариқ» совхозига;**

Самарқанд область, **Нурота районидаги «Қизилча» совхозига**

Самарқанд область, **Нурота районидаги «Нурота» совхозига;**

Самарқанд область, **Пастдарғом районидаги хўжаликлараро чорвачилик комплексига;**

Самарқанд область, **Каттақўрғон районидаги наслчилик паррандачилик совхозига;**

Сурхондарё область **Денов районидаги «Сахарний тростник» совхозига;**

Тошкент область, **Калинин районидаги Охунбобоев номли совхозга** (совхоз директори ўртоқ Бакиров, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Бердимуродов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Ражапов). Бу совхоз маҳсулот етиштиришни кўпайтирган ва давлатга гўшт топшириш йиллик ҳажмини 102 процент, жун топшириш ҳажмини 112 процент бажарган. Бу — ўтган йилдагидан анча кўп;

Хоразм область, **Хонқа районидаги «Ал-Хоразмий» совхозига.**

● БЕКОБОД районидаги шоличиликка ихтисослаштирилган «Октябрь 46 йиллиги» совхози далаларида ўрим-йиғим қизғин тус олган. Шоликорлар етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун мавжуд техника воситаларидан, ишчи кучидан оқилона фойдаланаётирлар. Шунинг учун ҳам хўжаликда ўрим-йиғим суръати кун сайин авж олмоқда. Суратларда: (чапдан ўнгга) совхоз бош агрономи Абдували Қўшмонов ва 3-бўлимнинг илғор бригада бошлиғи Николай Хванлар шоли ҳосилини кўздан кечиришяпти; шоли ўрими пайти; ўриб янчилган шоли хирмонга тўкилмоқда; 4-бўлимнинг илғор механизатори Мадамин Қўчқоров. Илғор комбайнчи ҳар куни 13—15 тоннадан шоли янчмоқда.

М. Қорабсков фотолари.

БИРОДАРЛИК МАЙДОНИ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» мухбири Россиянинг Ноқоратупроқ ерларида

РАИС ҚУВОНЧИ

«ТОШКЕНТ-2» ихтисослашган кўчма механизациялашган колоннаси Солец шаҳарчанинг ўзида жойлашган экан. Бироқ, колонна идорасининг орқа томонига ўтишингиз билан колхоз далалари бошланади: шаҳар кичкина.

— Георгий Георгиевич сенинг ҳамшаҳринг, — дея таништирди бош инженер мени колонна бошлиғи билан. Кейин ундан сўради: — Қайси ташкилотда ишлаган эдинг?

— Бектемирда, — деди Филиппов, — «Водспецремонт» трестининг ихтисослашган кўчма механизация колоннасида уч йил ишладим. Ундан аввал Сурхон чўлларини ўзлаштиришда қатнашганман.

— Асосий касбим чўлқуварлик денг?

— Тўғри, бу ерда ҳам чўлқувармиз. Фақат, Ўзбекистон чўлларига сув келтирган бўлсак, Россиянинг чўлларидан сувни кеткизяпмиз. Фарқи шу. Чўл деганда фақат сувсиз қақроқ ерларни эмас, балки ҳеч қандай экин битмай ётган ерларни тушунилса, Ноқоратупроқ ҳам — чўл...

Шаҳарчанинг ям-яшил дарахтга бурканган тор асфальт кўчаларидан борар экансиз, сокинлик ва сўлимлик сизни ўз оғушига олади. Буталар орасида тахта деворлари, томлари кўриниб турган ихчам-ихчам уйлар олдида, йўл ёқаларидаги қалин дарахтлар орасида рябина мевалари киши кўзини қувнатади. Йириклиги мошдек-мошдек бўлган қип-қизил мевалар хандалакдай думалоқ ҳажмда тўп-тўп бўлиб етилган. Йирик атиргулларга ўхшаб кетади. Бироқ у дарахт меваси ҳам кўп дардга даво эмиш. Яшиллик орасидаги қип-қизил рябиналар манзараси кейин ҳам анчагача кўз олдингиздан кетмайди.

— Мана бу саноат базамиз, — изоҳ берди колонна бошлиғи, — машина-тракторларимиз шу ерда сақланади, ремонт устахоналари бўлади, барча техникавий хизмат кўрсатиш участкалари ташкил этилади.

Бу жойларга ичимлик сув ташиб келтирилади. Мана шу муаммони ҳал қилиш учун кўп изланишди, аниқроғи, ер остидан сув изладилар.

— Пармаловчилар ерни илма-тешик қилиб ташлашди, — дейди колонна бошлиғи, — баландлик бўлгани учун яқин орадан сув чиқмади. Охири саноат базасидан уч юз метр наридан ерости сувини топдик. Базага ўша ердан қувур билан келтирамиз сувни.

Қувур учун қавланаётган траншея базага яқинлашиб қолибди. Роторли трактор шиддат билан зовур қазияпти.

— Бу азаматнинг ишлашини қаранг! — дейди Георгий Георгиевич завқ билан, — чарчаш нималигини билмайди, хўп мияли одам ўйлаб топган экан-да ўзиниям. Зангори, қизил рангга чиройли бўялган янги бу машинанинг конвейерсимон айланаётган занжирига бирнечта чўмичлар ўрнатилган. Бу чўмичлар ҳам ерни кесувчи, ҳам кесиб олинган тупроқни ташиб чиқарувчи вазифасини бажаради. Траншеядан олинган тупроқ автоматик равишда четга уйиб ташланяпти...

Унга тикилиб, беихтиёр ўйланиб қолибман...

— Мана шунақа техникалар Катта Фарғона канали қурилишида бўлганидами, — дея хаёлимни бўлди механик Шавкат Ханаев, — нима дедингиз?

— Ҳа, унда канални қирқ беш кунда эмас, тўрт ярим кунда битириш мумкин бўларкан.

— Ундан ҳам оз...

Дарҳақиқат, Ноқоратупроқни ўзлаштирувчилар замонавий машина-механизмлар билан тўла қуролланган. Қаерга борманг энг қудратли бульдозерлар, экскаваторлар, скреперлар, «МАЗ» ва «КрАЗ»ларни ҳамда бошқа хилма-хил техникани кўрасиз. Ҳатто ўрмон чакалакларни ҳам машиналар кесяпти, илдиз-пилдизи билан кўпоряпти. Трест коллективи ўнинчи беш йилликда 100 миллион сўмлик иш бажаради. Коллективда эса қурилиш-монтаж ишларида атиги 1600 киши ишлаяпти. Улар асосан техникани бошқаришмоқда, миллионлаб сўмлик ишни техника бажаряпти. Агар Катта Фарғона канали қурилган давр бўлганида шунча ҳажмдаги ишларни бажариш учун миллионлаб ишчи кучи зарур бўларди!..

Траншея ёқалаб, чакалак орасидан энгашиб ўтиб сув «манзилига» бордик. Қудуқ кавлаб, қўлда ҳаракатга келтирадиган насос ўрнатиб қўйишибди. Шавкат тутқични бирпас кўтариб-туширган эди, кран жўмрагидан тиниқ сув оқа бошлади. Ҳаммамиз ҳовучга олиб ичиб кўрдик: шўр.

— Балки кейинроқ чучуги чиқиб қолар, — дейди Георгий Георгиевич, — чиқмаган тақдирда ҳам бу шўр сув бизга жуда зарур. Ахир сув фақат ичишга эмас, саноат базасидаги юзлаб машина-механизмларга ҳам керак-ку.

— Тўғри, — деди бош инженер уни қувватлаб, — траншея кавлаб хато қилдик деяётганим йўқ мен ҳам. Сув керак...

— Коллективимизда 200 киши бор, — сўзида давом этди колонна бошлиғи. — Шундан 20 киши саноат базаси қурилишида ишлаяпти. Қолганлар эса мелиорацияда.

Қурилиш-монтаж ишларида одам камчилигининг боиси турар-жойлар деярли қуриб бўлинди. Колонна бунёдкорлари ўнта 4 квартирали, ўнта 2 квартирали, тўртта 16 квартирали уйларни қуриб битказдилар. Энди эса кенг миқёсда мелиорация ишлари олиб борилмоқда. Автокранчи Александр Горек, ота-бола экскаваторчи Мамутовлар, пайвандчи Григорий Медведев, шофер Аъзам Отажонов, прораб Тонготар Отақуловлар зиммаларидаги топшириқни мунтазам ошириб бажариб, улкан ишга салмоқли ҳисса қўшишмоқда. Ўтган вақт мобайнида бешта объектда 800 гектар янги очилган ер фойдаланишга топширилди. Бундай объектлар жами 16 та. Ҳозиргача кўпроқ қурилиш-монтаж ишлари билан машғул бўлингани учун мелиорация бўйича план бажарилмади.

— Энди зўр бераяпмиз, — дейди Г. Филиппов, — бу йил бўлмаса ҳам келгуси йилда мўлжалдаги қолган планни ҳам етказиб оламиз. Бунинг учун имкониятларимиз етарли.

Бош инженер колонна бошлиғи билан хайрлашай деб турган эди, ёнимизга «Газик» келиб тўхтади. Усти-боши чанг, серсавлат киши машинадан тушди. Георгий Георгиевич олдинга икки қадам ташлаб у билан қуюқ кўришди, кейин биз томонга ўгирилиб таништирди:

— Бу киши «Знамя Ленина» колхозининг раиси Валентин Григорьевич Гвалдов.

— Бу трестимиз бош инженери Владимир Михайлович Олимжонов.

— Биламан, биламан, — деди раис унга жавобан, — сиртдан танирдим-у ўзингизни кўрмагандим. Мана энди танишиб ҳам олдик.

Раис гапни колхознинг тарихидан, 30-йилларда тузилган дастлабки коллектив хўжаликлардан бири эканлигидан бошлади. Уруш йилларида ўзи гувоҳ бўлган даҳшатли қийинчиликлар ҳақида тўхталди. Урушдан кейин хўжалик экономикасининг поғонама-поғона ўсиши тўғрисида қисқача гапирди. Ҳикоясининг охирида менга юзланди:

— Бу йил ўзбекистонликлар колхозимизга 420 гектар ерни фойдаланиш учун топширишди. 420 гектар! Бу кичкина бир янги колхоз деган гап. Хўжалигимиз ўзининг бутун тарихида бунақа кескин юксалишни кўрмаган. Мен Ноқоратупроқ ерларда, шахсан ўзимизнинг колхозда рўй бераётган мана шу буюк ишларни кўриб гоҳо узоқ хаёлга толаман. Улуғ Октябрь яратган ва асос солган халқлар Дўстлиги, Қардошлиги, Биродарлигини ўйлаб кетаман. Кўп миллатли Совет халқлари биродарлигининг олмос қирралари ҳозирга келиб ярқлаб нур сочаётганга ўхшайди. Балки мен қардошларча ҳамкорликнинг амалий нишоналарини ҳозирга келиб хўжалигимиз мисолида, областимиз миқёсида ўз кўзим билан кўриб турганим учун шундай туюлар... Новгород тупроғи, Ноқоратупроқ ўлка Биродарлик майдонига айланиб қолди. Шу ўлканинг севувчи бир фарзанди сифатида мен бу биродарликдан, ўзбекистонлик биродарларимиз мададидан миннатдорман!..

Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ,
Новгород—Тошкент.

Суратларда: ўзбекистонлик мелиораторлар янги ўзлаштирилаётган участкада. Ернинг захини қочириш учун қўлланадиган дренаж трубалари тақсимланяпти.

ШОНЛИ САНАГА АТАБ

Пойтахтимиз Октябрь райони маҳаллаларида СССР Конституциясининг бир йиллигига аталган кечалар ўтказилмоқда. Шундай кечалардан бири яқинда 45-мактабда ўтказилди.

Шонли санага бағишлаб ташкил қилинган мазкур кечада республика адлия министри М. Восиқова СССР Конституциясининг бир йиллиги тўғрисида доклад қилди. Кечада сўзга чиққан республика комсомоли ветерани М. Содиқова, 45-мактаб директори И. Ахмедова ва бошқалар бахт Қомусининг совет кишиларига берган эркинликлари ҳамда ҳуқуқлари ҳақида тўлқинланиб гапирдилар.

Кеча пировардида район маданият уйи ҳаваскорлари Ватан, партия, бахт-саодат ҳақидаги тароналардан тузилган концерт беришди.

З. ЖЎРАЕВА.

ИСОҒАЛИ ҲАКИМОВ Янгийўл пойафзал фабрикасининг пешқадам ишчиларидан ҳисобланади. У смена топшириқларини доим ортиғи билан бажаради. Моҳир пойафзалчи шу кунларда 1980 йил ҳисобига маҳсулот бераяпти. Суратда: И. Ҳакимов.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ОҚ ШАРШАРА

Анастасия Ивановна ишдан бўш пайтларида, дам олиш кунларида кўпинча мана шу дарё бўйига келишни, оқ шаршарага тикилиб узоқ томоша қилишни ёқтиради. Айниқса жазирама ёз кунлари бу ер роҳатбахш бўлади. Муздек сувнинг намхуш шабадаси димоққа юз-кўзга келиб урилади. Нариги соҳилдаги кўм-кўк ғўза кўкатларининг нафаси қўшилиб ажиб бир тароват касб этади. Шаршара кўпириб, пастдаги тошларга урилиб шовқин солади. У оппоқ. Нега уни «қизил шаршара» дейишган экан-а? Балки дарё тубининг қип-қизил тош ва қумлардан иборат бўлгани учундир. У меҳнат қилаётган экспериментал база номи ҳам «Красный водопад» — қизил шаршара.

Меҳнат кишини улуғлайди. Анастасия Ивановна бу нақлнинг тўла ифодасини ўз ҳаётида кўриб турибди. Эсини танигандан буён мана шу коллективда меҳнат қилиб келяпти. Ҳалол, виждонан меҳнат қилди, бор кучи ва билимини аямади. Боқимидаги сигирлар сонини тобора кўпайтира борди. Кейинроқ сут соғадиган машина чиқди. Уни ҳам биринчи бўлиб эгаллаган, машинанинг истиқболини кўра олган ҳам Анастасия бўлди. Мана, у 26 йилдан буён жамоат чорвачилигини ривожлантиришга, эл дастурхонига серқаймоқ сут етказиб беришга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленумида, унда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қилган докладда чорвачиликнинг ҳозирги аҳволи ҳамда уни янада ривожлантириш истиқболлари аниқ-равшан кўрсатиб берилди ва чорвадорлар олдига катта вазифалар қўйилди. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ҳар бир ишдаги каби чорвачиликда ҳам самарадорлик омилидир. Буни яхши тушунган Анастасия Ивановна Чудная республикада биринчилар қатори сигир соғишнинг прогрессив усулларини қўллади, уни тобора ривожлантириб келмоқда. «Тандем-8» агрегати билан моҳирона ишлаяпти.

Сигирнинг сути тилида, дейди халқимиз. Анастасия Ивановна ҳам бу нақлга тўла қўшилади ва шунга амал қилади. Яъни боқимидаги молларни қатъий рацион асосида озиқлантиришга, озуқаларнинг калорияси зарур даражада бўлишига ҳаракат қилади.

КПСС XXV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта борган чорвадорлар, шу жумладан Анастасия Ивановна ўнинчи беш йиллик шахсий топшириғини муддатидан илгари бажариш юзасидан оширилган мажбурият қабул қилган. Ўтган давр мобайнида бажарилган ишлар ана шу улкан

Л А В Ҳ А

мажбуриятларнинг муддатидан илгари адо этилишидан далолат бериб турибди. У боқимидаги 172 сигирнинг ҳар биридан ўрта ҳисобга 4070 килограммдан сут соғиб олишга эришмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида қўлга киритган мана шу натижаси республикада рекорд кўрсаткич бўлди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л .И. Брежнев А. И. Чуднаяни бу улкан ғалаба билан табриклади. Оддий сут соғувчига кўрсатилган бундай эътибор ва юқори баҳо уни янгидан-янги меҳнат зафарлари сари илҳомлантириб юборди. Юбилей йилида алоҳида ғайрат билан меҳнат қилди. Натижада Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига зиммага олган социалистик мажбуриятини муддатидан анча олдин адо этди. 173 бош сигирнинг ҳар биридан 4127 килограммдан сут соғиб олди. Жами 714 тонна серқаймоқ сут топширди. Бу аввалги йилдагига нисбатан 57 тонна кўп бўлиб, ҳар центнер маҳсулот таннархи 11 сўм 60 тийинга камайди.

Улкан тажриба эгаси Анастасия Ивановна ўз касбининг сирларини, бор маҳоратини ёшларга сидқидилдан ўргатиб келмоқда. 1962 йилда Чудная иш тажрибасини кенг ёйиш мақсадида «Красный водопад» экспериментал базасида сут соғувчилар тайёрлаш ва малакасини ошириш бўйича илғор тажриба мактаби ташкил этилди. Ҳозиргача бу мактабда жуда кўп ёшлар мазкур касбни, моҳир мураббий маҳоратини ўрганиб чиқдилар. Чудная шогирдларини айни кунларда республикамизнинг барча бурчакларида учратиш мумкин. Шарифа Рисбоева, Риза Суюнов, Назира Муродовалар унинг энг ёш шогирдларидан, уларнинг ҳар бири ҳозирда 35—40 сигирни парвариш қилиб ўз коллективларида юқори кўрсаткични қўлга киритишмоқда.

Донгдор чорвадор тиним билмайди. У доим изланишда. Маҳсулот етиштиришни кўпайтириш устида бош қотиради.

— Мен ҳаётимни фермасиз тасаввур қилолмайман, —дейди у. — Касбим менга олам-олам қувонч ва завқ бағишлайди. Муваффақиятларимнинг асосий омили ҳам мана шунда бўлса керак...

Анастасия Ивановна ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида аввалги йиллардагига нисбатан янада кўпроқ ва сифатлироқ маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини олган. Унинг ҳозирги иш кўрсаткичлари ана шу мажбуриятларнинг шараф билан адо этилаётганидан дарак бериб турибди. Сут булоғи — оқ шаршара тинмай оқяпти. Ана, Анастасия Ивановна дарё бўйида шаршарага тикилиб ҳордиқ чиқармоқда. Тепаликдан шитоб билан кўпириб дарё ўзанига тушаётган оппоқ сув унинг кўзига оппоқ сут бўлиб кўринмоқда...

Э. ЮСУПОВ.

МУВАҚҚАТ ПАРТИЯ ГРУППАЛАРИ

Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозида шоли ўримига киришилганидан кейин дарҳол агитаторлар хўжалик дала шийпонларида дастлабки руҳлантирувчи натижалар тўғрисида суҳбат ўтказдилар. Ҳар гектар ердан 70—75 центнердан «дурдона дон» йиғиштириб олинади. Хўжалик деҳқонлари беш йилликнинг учинчи йили учун худди ана шундай маррани белгилаган эдилар. Хўжаликдаги иккита ўрим-йиғим — транспорт отрядида ташкил қилинган мувақҚат партия группаларининг агитаторлари ва пропагандистлари илғорлар тажрибасини оммалаштириш йўлида иш олиб бордилар. Масалан, бригадир Николай Ким коммунист Раиса Тигай бошчилик қилаётган мусобақадош коллектив бригадасида бўлди. Бу ерда яна ҳам кўпроқ — ҳар гектар ердан 80 центнерга етказиб шоли янчилди. Бригадир ана шу ҳақда ўз коллективида сўнгра эса колхоз радиоси орқали ўтказган суҳбатида гапириб берди.

«Чақмоқ» «жанговар варақа»ларда ўрим-йиғимнинг дастлабки қаҳрамонлари — Маман Ирисбоев, Моисей Ким, Маҳмуд Сафаровларнинг номлари эълон қилинди. Бу комбайнчиларнинг ҳар бири мавсум давомида 250 тонна шоли янчиш мажбуриятини олган.

«Северний маяк» колхозида ўрим-йиғим бошланган пайтдаёқ ҳосилни йиғиштириб олиш ва транспорт звенолари аниқ пухта ишлабгина қолмай, барча дала шийпонларида ҳам ошхоналар бутун кун давомида ишлаб турди, сотувчисиз савдо дўконлари очилди.

Ишнинг ана шундай яхши бошланганлиги туфайли колхозда шоли ҳосилини 15 кун ичида ўриб-йиғиб олишга қарор қилинди.

(ЎзТАГ мухбири).

ЛУБКОРЛАР ҲИММАТИ

Канопзорда эрта тонгдан меҳнат авжида. Агрегатларнинг гуриллаши, ишда толмас лубкорларнинг ғайрат-шижоатлари меҳнатнинг юқори суръатдалигидан дарак бериб турибди.

Биз Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ким Пен Хва номли колхознинг Обил Сайдезов етакчилик қилаётган бригада далаларидамиз. Коллектив аъзолари етиштирган каноп ҳосилини жадал суръатларда, уюшқоқлик билан йиғиштириб олишмоқда.

— Лубкорларимиз канопдан мўл ҳосил етиштириш йўлида озмунча меҳнат қилишмади,—дея ҳикоя қилади бригада бошлиғи,—дала ишларининг уюшқоқлик билан ташкил этилганлиги тезда ўз самарасини берди. Бригадамиз миришкорлари ҳар қатра сувдан унумли фойдаланиб, экинни 7 марта обиҳаётга қондиришди. Қулбоев Абдулла, Мамасобиров Раҳмон, Абдуқодиров Раимқул сингари тажрибакор сувчилар айниқса фидокорона меҳнат қилдилар.

Канопзорни механизатор Ўктам Сортбоев гектарига 400 килограммдан минерал ўғит солиб 2 марта ишлов берди. Культивация ўз вақтида ўтказилди.

Қалб кўри, пешона тери билан етиштирилган ҳосил тез ва соз йиғиштириб олиняпти. С. Сайдезов ўриш агрегатини юқори унум билан ишлатаяпти. Шарифа Бўйсинова, Розия Абдуқодирова, Сафаргул Қулбоевалар, Т. Мамакаримов бошқараётган «ЛС» агрегатини бир лаҳза ҳам тўхтатмаяптилар: йиғилган каноп пояларини пешма-пеш барабанга солиб, сифатли янчиляпти.

Далада меҳнат суръати эрта тонгдан қоронғи кечгача бир лаҳза сусаймайди. Лубкорлар учун иссиқ овқат, чой ташкил этилган. Улар ҳар гектаридан 200 центнердан «кўк поя» йиғиштириб олиш иштиёқи билан меҳнат қилишяпти.

С. ҚУРБОНҚУЛОВ,
Ўрта Чирчиқ райони.

РЕЗЕРВЛАР ИШГА ТУШГАНДА

СССР КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИГА

Ўтган юбилей йили республикамиз учун ҳам, пойтахт области учун ҳам ҳақиқий пахта йили бўлди. Юбилейга аталган «оқ олтин» хирмонининг салмоғи аввалги йиллардагидан ошиб кетди. Агар кўклам кам ёғин бўлиб, асосий майдонлардаги барака уруғи чигит суви билан ундириб олинганини ҳисобга олмасак, оби-ҳаво анча қулай келди.

Аммо, Бўка районидаги «Ленинобод» колхози пахтакорлари ана шундай қулай шароитда хирмон чўғини мўлжалга етказа олмай, қўшнилардан анча ортда қолиб кетишди. Тўғри, 31 центнер юзасидан белгиланган халқ хўжалик плани учма-уч бажарилди, бироқ социалистик мажбуриятда белгиланган марра эгалланмай қолди.

Хўш, нима учун шундай бўлди?

Йил якунида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида асосий гап шу ҳақда борди. Докладчи ҳам, сўзга чиққан оддий колхозчи-ю, мутахассислар ҳам кўпроқ йўл қўйилган камчиликлар ҳақида гапиришиб, қимматли таклифлар киритдилар.

— Хўжалигимизда 11 бригада бор, — деди раис Абдужаббор Мусаев. — Уларнинг ҳаммасида шароит бир хил. Инобат Хожибекова ва Узоқ Саидовлар бошлиқ бригадаларда 37—40 центнердан, Худойқул Султонов ва Солибой Бўтаевлар етакчилигидаги бригадаларда 35 центнердан хирмон кўтарилди. Биринчи ва ўнинчи бригадаларда эса халқ хўжалик планлари бажарилмади.

Шуниси ачинарлики, бу бригадаларнинг аъзолари ўзларини оқлаш учун ҳеч қандай узрли сабаб айта олмайдилар. Чунки, айб ўзларида — парвариш даврида ҳам, йиғим-теримда ҳам сусткашликка йўл қўйдилар. Бу ички муҳим резервларимиздир. Зотан, бригадалар ўртасида катта тафовут бўлмаганда эди, социалистик мажбуриятимиз ортиғи билан бажариларди.

Колхоз партия комитетининг секретари Раҳмон Саидов сўз олди:

— Хўжалигимизда коммунистлар кўпчиликни ташкил этади. Аммо, уларда ташаббускорлик етишмаётир. Колхозчиларни аҳиллик билан фидокорона меҳнат қилишга сафарбар этишда жонбозлик кўрсатмаётирлар.

Областимиздаги бир қатор илғор пахтачилик бригадалари ўртасида 50 центнерчилик ҳаракатининг қизғин бошланиб кетганига бир неча йил бўлди. Бизда ҳам тажрибали бригада бошлиқлари йўқ эмас. Уларнинг аксарияти — коммунистлар. Демак, ватанпарварлик ҳаракатига актив қўшилиб, ўзгаларни ҳам шунга даъват этишлари керак. Бу уларнинг виждон бурчлари.

Бизнинг фойдаланилмай ётган ички резервларимиз шулардангина иборат эмас. Масалан, тажрибали мутахассислар қолоқ участкаларга ўтиб ишлаб, хўжаликда ҳосилдорликни стабиллаштиришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Илғор бригада бошлиқларимиз шу ҳақда ўйлаб кўришса, ёмон бўлмас эди.

— Зарбдор йилдан бошлаб, ҳеч иккиланмай, чигит экиш схемасини ўзгартиришимиз зарур, — деди колхоз бош агрономи Ортиқ Турдиматов. — Мана бир неча йилдирки, қатор оралиғини 60 сантиметр қилиб чигит экиб келамиз. Бу схема бизнинг шароитимизда яхши наф келтирмаслиги ойдинлашиб қолди. Демак, ғўзани 90 сантиметр схемада кенг қаторлаб экишни дадил бошлаш вақти келди. Колхоз правлениеси бу ишда ҳайрихоҳлик билдирса, айни муддао бўларди.

Хуллас, ҳисобот-сайлов йиғилишида ҳамма камчиликлар рўй-рост очиб ташланди ва уларни бартараф этиш йўлида қилинадиган навбатдаги вазифалар, муҳим тадбирлар аниқ белгилаб олинди. Шуниси қувончли бўлдики, айтилган гаплар, режалар қоғозда қолиб кетмади. Улар бирма-бир амалга ошириб борилди.

Кўкламда «Тошкент-1» навли чигит ҳамма майдонларга 90 сантиметр схемада кенг қаторлаб экилди. Агротехник ишлов беришда бу схеманинг ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олинди. Тез орада маълум бўлдики, чигит экишнинг янги усулини қўллаб, колхоз мутахассислари янглишмаган эканлар. Мураккаб табиий қийинчиликларга қарамай, деярли ҳамма майдонларда кўчатларнинг бут ва нормал қалинликда бўлишига, уларнинг текис ва дуркун ривожланишига эришилди.

Натижада, кейинги агротехник тадбирларни ҳам энг қулай муддатларда сифатли ўтказиш имконияти яратилди.

Инобат Хожибекова етакчилик қилаётган пешқадам бригада аъзоларининг ташаббуси билан колхозда 50 центнерчилик ҳаракатига асос солинди. Бригаданинг 83 гектар ери бор. Ўтган йили ҳосилдорликни 40 центнердан оширган бу аҳил коллектив социалистик мусобақа ғолиби бўлган эди. Бу муваффақият зарбдор йилда янги зафарларга руҳлантирди. Ички резерв ва имкониятларни аниқ ҳисобга олган бригада пахтакорлари бу йил ҳосилдорликни камида 50 центнерга етказиш юзасидан юксак социалистик мажбурият қабул қилиб, Узоқ Саидов бошлиқ бригада аъзоларини ўзаро меҳнат беллашувига чақирдилар. Ҳамкасблар даъватига лаббай деб жавоб берган бригада коллективи ҳам 100 гектар майдондан 50 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилиб, мусобақани қизғин бошлаб юбордилар.

50 центнерчилар ҳаракати бошқа бригадаларда ҳам ишнинг жонланишига сабаб бўлди. Худойқул Султонов, Солибой Бўтаевлар раҳбарлик қилаётган коллективлар йил бошида қабул қилинган социалистик мажбуриятларига ўзгартиришлар киритдилар. Улар белгилаган янги марра ҳосилдорликни камида 40 центнерга етказишдир.

Колхоз гидротехниги Асатилла Ўролов ўтган йили планини бажармаган ўнинчи бригадага ўтиб ишлаш истагини билдирди. Қишлоқ хўжалик институтининг 4-курсида таълим олаётган бу мутахассиснинг ташаббуси колхоз правлениеси томонидан қизғин маъқулланди. Шунингдек, колхозда механик бўлиб ишлаб келган Ҳайдарқул Байрамов қолоқ биринчи бригадага бошчилик қилишга ўтди. Бу икки бригада коллективи қир ерларнинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиш иштиёқида эрта баҳордан бери тер тўкиб келаётир.

Бу йилги мураккаб обиҳаво шароитида сувчилар билан механизаторларнинг ўзаро ҳамкорликда меҳнат қилганликлари туфайли карталарда белгиланган миқдорда кўчат сақлаб қолиш ва мўлжалдагидек ҳосил тўплашга муваффақ бўлинди. Шодмон Ҳусанов, Қурбон Сўфиев, Олим Исмоилов, Маҳкам Хўжаев, Шариф Йўлдошев сингари тажрибали сувчилар ишни икки сменада ташкил этишиб, кеча-ю, кундуз пахтазорда бўлишди. Эргаш Тонготаров, Жонон Байрамов, Ҳамир Нодиров, Турсунқул Холбоев сингари механизаторлар эса оби-ҳаётга қонган карталарда тупроқ етилиши билан қатор ораларини қайта-қайта юмшатиб бордилар.

Колхозда пахта теримини уюшқоқлик билан ўтказишга алоҳида тайёргарлик кўрилди. Терим техникалари ремонти қизғин тус олган пайтда колхозда механизаторлар курси ташкил этилиб, ёшлардан ва ихлосманд тракторчилардан механик-ҳайдовчилар тайёрланди. Техника воситалари сифатли ремонтдан сўнг старт майдонига қўйилиб, механизатор кадрлар шай бўлишгач, хўжаликнинг ҳар икка ла участкасида терим транспорт отрядлари тузилиб, барча техника воситалари уларга бириктириб қўйилган.

Ҳозирги кунда пахтазорларда машина терими оммавий тус олдирилган. Терим транспорт отрядлари, механик-ҳайдовчилар, тракторчилар ва чевар теримчилар ўртасида ўзаро меҳнат беллашуви қизғин давом этаётир. Ўтган йили 200 тонна «оқ олтин» териб берган Эргаш Тонготаров теримнинг дастлабки кунлариданоқ пешқадамликни қўлга олиб, кунига 10 тоннадан зиёд пахта териб хирмонга тўкаяпти.

— Шу кунларда пахтазорларимизда 17 та ХВС ва 2 та «Ўзбекистон» маркали терим агрегатлари икки сменада юқори унум билан ишлаб турибди. — дейди колхоз раиси. — Теримда иштирок этаётганлар учун барча маданий-маиший шароитлар яратиб берилган. Дала шийпонларида икки маҳал иссиқ овқат тайёрланмоқда. Техника хизмати бевосита пахтазорларнинг ўзида кўрсатилаётир.

Механик-ҳайдовчиларимиз етиштирилган жами ҳосилнинг камида 85 процентини машиналарда териб беришга аҳд қилишган. Бу эса йиғим-теримда четдан ёрдамчи куч ишлатмаслик имкониятини беради.

Пахтакорларимиз СССР Конституциясининг бир йиллиги шарафига 800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 35 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, зарбдор йилни ёруғ юз билан якунлаш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
А. ЙЎЛДОШЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

ТАНҚИДИЙ КЎЗ БИЛАН

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Коммунист З. Ҳасанова «Оҳангарон» совхози 1-бўлимининг илғор сут соғувчиларидан. У фидокорлиги эвазига Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган. Илғор чорвадор бу йил ҳар бош соғин сигирдан 3246 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилган. Шу кунгача 2 минг килограммдан ошириб сут соғиб олди Г. Худойбердиева, Г. Ўролова каби илғор сут соғувчилар ҳам ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар.

Ферма коллективи зарбдор йилда 156 бош соғин сигирдан салкам 500 тонна сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилган. Чорвадорлар шу мақсад сари интилиб, моллар боқувини яхшиламоқдалар. Ҳар бир сигирдан кунига 12—15 килограммдан сут соғиб олинмоқда ва ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилинмоқда.

Бўлимда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам ривожланмоқда. Мева сотиш мажбурияти ҳадемай бажарилади. Шу кунгача тайёрлов пунктларига 500 тоннага яқин мева етказиб берилди. Паррандабоқарлар ҳам ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб ишламоқдалар. Улар бу йил 1 миллион 245 минг дона тухум етиштиришга сўз беришган. Ҳозиргача тайёрланган тухум 1 миллион донага етиб қолди.

Бўлим цех партия ташкилоти секретари А. Телабоев коммунистларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишларида мана шу ютуқларни алоҳида тилга олди. Докладчи ва музокарада қатнашган халқ контроли группасининг раиси Т. Султонов, ишчи И. Мавлонов, бўлим бошқарувчиси А. Маматов ва бошқа ўртоқлар бу муваффақиятларга коллектив ўртасида мусобақани кенг қулоч ёйдириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, деҳқончилик маданиятини ошириш туфайли эришилганлигини таъкидладилар.

Бўлим партия ташкилоти ҳисобида 25 коммунист бор. Улар ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида авангардлик ролини ўйнамоқдалар. Ишлаб чиқаришни комплекс механизациялашга, маҳсулот сифатини яхшилаб таннархини арзонлаштиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

— Лекин қўлга киритилган муваффақиятлар бундан ҳам кўпроқ бўлиши мумкин эди, — деб таъкидлашди нотиқлар. — Айрим кишиларнинг ўз вазифасига жиддий муносабатда бўлмаётганлиги натижасида баъзи соҳалар бўйича мажбуриятлар бажарилмай қолаяпти. Бўлим ишчилари бу йил 65 тонна узум топшириш мажбуриятини олган эдилар. Лекин шу кунгача йиғиб олинган узум 30 тоннага ҳам етмайди. Чорва учун тўйимли озуқа ҳисобланган лавлаги тайёрлаш ҳам ўлла-жўлда қолиб кетяпти. Мажбуриятдаги 27 тонна ўрнига эндигина 5 тонна лавлаги тайёрланганлигини қандай баҳолаш мумкин?!

Бўлимда сабзавот маҳсулотларини йиғиб-териб олиш ҳам қониқарли ташкил этилмаяпти. Мажбуриятга кўра бўлим ишчилари бу йил давлатга 1832 тонна сабзавот топширишлари керак. Лекин шу кунгача топширилган маҳсулот 700 тоннадан ошмайди. Пайкалларда ҳали ҳосил кўп. Аммо уни йиғиштириб олиш ташкилотчилари ўзларини турли томонга ташлашяпти.

Бўлим раҳбарлари ишчилар учун маданий-маиший шароит яратиб бериш устида кам қайғурмоқдалар. Қишлоқни ободонлаштириш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар омма орасида камдан-кам бўладилар. Улар ўтказаётган суҳбатлар таъсирли чиқмайди. Чунки суҳбатларида маҳаллий фактлар бўлмайди.

Йиғилишда КПСС Устави талабларига риоя қилмаётган коммунистлар рўйирост танқид қилинди. Айрим коммунистлар ўз вақтида аъзолик бадалини тўламайдилар, йиғилишларда актив иштирок этмайдилар.

Партия ташкилоти бундай нуқсонлар билан муроса қилиб келяпти. Бўлимда комсомол-ёшларнинг активлиги ҳам етишмайди. 30 га яқин комсомол аъзосининг ҳаммаси ҳам ишлаб чиқаришда тўла қувват билан ишлаяпти, деб бўлмайди.

«Оҳангарон» совхози чорвадорлари беш йилликнинг охирига бориб гўшт етиштиришни икки марта, сут етиштиришни 1.5 марта, тухум етиштиришни эса қарийб 2 миллион донага етказиш мажбуриятини олганлар. Бу юксак маррани эгаллашда биринчи бўлим коллективи ҳам ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиши керак. Ҳозирданоқ қишловни муваффақиятли ўтказиш тараддудига тушмоқ даркор. Айни пайтда дала ишларини ҳам муваффақиятли якунлаш тадбирларини кўриш лозим. Цех партия ташкилоти коммунистлар, барча меҳнаткашлар эътиборини ҳозирги кунда мана шу муҳим вазифаларга қаратиши керак.

О. ХУШНАЗАРОВ.

Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхоз боғбон ва соҳибкорлари бу йил давлатга 850 тонна узум ва 950 тонна мева сотиш мажбуриятини олишган. Бу планда белгиланганидан анча кўпдир. Ҳозир пишиб етилган ҳосилни териб давлатга топшириш қизғин давом этмоқда. Бунда А. Аҳмедов (юқорида) бошлиқ бригада пешқадамлик қилаётир.

А. Тўраев фотолари.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XXXIII СЕССИЯСИДА

А. А. ГРОМИКО нутқи

НЬЮ-ЙОРК, 26 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико бугун БМТ Бош Ассамблеясининг XXXIII сессияси ялпи мажлисида нутқ сўзлади.

Совет Иттифоқининг вакиллари, деди А. А. Громико, халқаро анжуманларда халқимиз номидан, Совет жамияти сиёсий системасининг ўзаги бўлмиш Коммунистик партия номидан сўзга чиққанларида ҳамиша тинчлик мавзуига катта эътибор бериб келмоқдалар ва эътибор бераверадилар. Совет давлатининг асосий қонуни, унинг янги Конституциясида қуйидагилар белгилаб ўтилган: «СССР ленинча тинчлик сиёсатини оғишмай амалга оширади, халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва кенг халқаро ҳамкорлик учун курашади».

Биз бу сиёсатни дўстларимиз ва иттифоқчиларимиз билан бирга амалга ошириб келмоқдамиз. Леонид Ильич Брежневнинг яқинда Қримда қардош партиялар ва давлатларнинг раҳбарлари билан ўтказган учрашувлари социалистик ҳамдўстлик тинчлик, кескинликни юмшатиш, халқаро ҳамкорлик йўлига қатъий амал қилаётганлигини янада зўр куч билан намойиш қилди.

Аммо бошқа бир нарсани ҳам инкор қилиш соддадиллик бўлур эди. Социалистик давлатларнинг куч-ғайратини бошқа мамлакатлар қўллаб-қувватламаганида тинчлик мустаҳкам бўлмайди, кескинликни юмшатиш ишончли бўлмайди. Бу эса социал системалардаги тафовутларга қарамай, низоли масалаларни музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этишга шай бўлиб туришни, бир томонлама устунликларга эга бўлиш учун ҳаракат қилмасликни кўзда тутади.

А. А. Громико жумладан, Европадаги аҳволга тўхталиб, бундай деди: Европа қитъаси мустаҳкам тинчликни шакллантириш сари энг катта йўл босиб ўтди.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг натижалари янги ва сезиларли ўзгариш ясади. Бу натижаларнинг мустаҳкамлигини синаб кўришга уринишлар бўлаётганлиги ҳам сир эмас. Лекин шунга қарамай, кескинликни юмшатиш Европа халқаро ҳаётида устун тенденция бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда.

Европа эндиликда бамисоли шундай босқичга эришдики, бу босқичда кескинликни юмшатиш мухолифларининг воқеалар боришини орқага буриб юборишлари жуда ҳам енгил иш эмас.

Сўнгра А. А. Громико қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: уч қитъа туташган жойда бир вақтлар Болқон деб аталган район жойлашган, бу районни «жуда хатарли жой» деб аташ ҳам мумкин. Бу — Яқин Шарқдир. Бирон киши Яқин Шарқдаги вазият янги портлаш хавфини туғдирмайди, деб айтишга журъат қилолмаса керак.

Хусусан кейинги вақтларда тўпланган бутун тажриба шуни кўрсатадики, бевосита манфаатдор бўлган барча томонларнинг биргаликда ҳаракат қилишлари негизидагина Яқин Шарқ можаросини кенг кўламда ва кескин равишда бартараф қилиш мумкин. Араблар ҳисобига тузиладиган сепарат битимлар диққат эътиборни проблемани ҳал этишдан четга тортиб келди ва четга тортаверади холос.

Яқинда Кэмп-Дэвидда ўтказилган уч томонлама учрашувда тузилган аҳдномалар худди шундай характерга эгадир. Воқеаларга реал кўз билан қараганда, бу аҳдномалар, даъво қилинганидек, Яқин Шарқ проблемасини ҳал этишни яқинлаштиради, деб ҳисоблашга ҳеч қандай асос йўқ. Бунинг аксича, гап арабларга қарши қўйилган ва кечиктириб бўлмайдиган ана шу программани адолатли тарзда ҳал этишни қийинлаштирадиган янги қадам тўғрисида боряпти. Шу боисдан сунъий, ясама оптимизм ҳеч кимни чалғита олмайди.

А. А. Громико Осиёдаги вазиятнинг ривожи тўғрисида гапириб, жумладан, бундай деди: Осиё мамлакатлари ўртасида можаро ўрнига, сурбетларча тазйиқ кўрсатиш ва ички ишларга аралашиш (бундай аралашиш ҳали яқиндагина қуролли интервенцияларга бориб етган эди), Осиё давлатларини бир-бирларига қарши гиж-гижлатиш йўлидаги уринишлар ўрнига мустаҳкам тинчлик келиши лозим эканлигини тушуниш ўсиб етилиб бормоқда.

Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, агрессорларни ўз еридан ҳайдаб чиқарган ва тинчликсеварлик сиёсатини ўтказаётган Бирлашган Вьетнамнинг вужудга келганлиги жуда катта аҳамиятга эгадир. Кўп йиллик ва қаттиқ урушнинг ҳамма машаққатларига қаҳрамонона бардош берган Вьетнам Социалистик Республикаси эндиликда ўз суверенитетини мардона ҳимоя қилмоқда. Совет Иттифоқи БМТ минбарида туриб, Вьетнам билан бирдамлигини, унга нисбатан гегемончилик даъволари қўйилишига йўл қўйиш мумкин эмаслигини яна бир марта изҳор қилади.

Сўнгра Совет делегациясининг бошлиғи айтдики, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, қуролсизланиш барча мамлакатлар ва барча халқларга тааллуқли бўлган энг катта, энг муҳим проблема, том маъноси билан жаҳон миқёсидаги проблемадир.

Ҳозирги пайтда қуролланиш соҳасида тахминан тенглик вужудга келди. Ғарб арбоблари ҳам буни эътироф қилмоқдалар. Совет Иттифоқи ана шу нисбатни ўз фойдасига ўзгартириш ниятида эмас. Биз буни яна таъкидлаб ўтамиз. Бундан ташқари, биз ҳарбий мухолифлик даражасини пасайтиришни, яъни қурол-яроғлар ва қуроллик кучларнинг миқдор ва сифат параметрларини камайтирган ҳолда барча мамлакатларнинг ва ҳар бир мамлакатнинг хавфсизлигини таъминлашни таклиф этдик ва таклиф этмоқдамиз.

Л. И. Брежнев жуда ҳам ҳаққонийлик билан таъкидлаб ўтганидек, «Совет Иттифоқи қурол-яроғларнинг ҳар қандай турларини ва аввало оммавий қирғин қуролини бошқа давлатлар билан келишиб туриб ўзаро асосда чеклашга, тақиқлашга сўнгра эса аслаҳахоналардан олиб ташлашга доимо тайёр бўлиб турибди».

Конкрет жиҳатдан олиб қараганда Совет Иттифоқи кенг тадбирлар комплексини муҳокама қилишга даъват этди. Ядро қуролининг ҳамма турларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш, ялпи қирғин қуролининг бошқа ҳамма турларини ишлаб чиқаришини тўхтатиш ва тақиқлаш, жуда катта вайронгарчилик келтирувчи оддий қурол-яроғларнинг янги турларини вужудга келтиришни тўхтатиш, ҳавфсизлик кенгашига доимий аъзо бўлган давлатларнинг, шунингдек ҳарбий битимлар туфайли улар билан боғланган мамлакатларнинг армияларини кенгайтириш ва оддий қурол-яроғларини кўпайтиришдан воз кечиш ана шундай тадбирлардандир.

Ядро қуроли пойгаси тинчликка энг кўп хавф туғдирмоқда. Бинобарин ядро қуролини тарк этиш асосий ўринни олиши керак.

Совет Иттифоқининг конкрет таклифлари халқларни ядро уруши хавфидан тамомила халос этиш мақсадига хизмат қилади. Биз ҳозирги кунда ҳам шунга катта эътибор бермоқдамиз. Бунда гап биринчидан, ядро қуроли бўлмаган давлатлар хавфсизлигининг гарантияларини мустаҳкамлаш ҳақида ва иккинчидан, ядро қуролига ҳозир эга бўлмаган давлатлар чегарасида бу қуролни жойлаштирмаслик тўғрисида боряпти.

Ядро қуроли бўлмаган давлатларни уларга қарши ядро қуроли ишлатилишидан халос қилиш проблемасини энг самарали усул билан ҳал этиш даркор бўлар экан, ядро қуролига эга бўлган давлатларнинг ўзаро келишиб олинган гарантиялари талаб этилади, кўп томонлама аҳдлашиб олиш талаб этилади. Бу эса айни бир вақт ичида ва ҳаммага наф келтирган булур эди, чунки ядро можаросининг пайдо бўлиш хавфи камайган бўлур эди, жаҳондаги умумий муҳит яхшиланган бўлур эди.

Совет Иттифоқи буларнинг ҳаммасини эътиборга олиб «ядро қуроли бўлмаган давлатлар хавфсизлигининг гарантияларини мустаҳкамлаш ҳақида халқаро конвенция тузиш тўғрисида»ги масалани муҳим ва зарур масала сифатида шу сессиянинг кун тартибига киритишни таклиф этди. Биз бу масалани дарҳол амалий тарзда ҳал қилишга интилиб, бундай конвенциянинг лойиҳасини ҳам тақдим этдик.

Ялпи қирғин қуролининг янги турлари ва янги системаларини вужудга келтиришга йўл қўймаслик зарур эканлиги тобора жуда аён бўлиб қолмоқда.

Бу гап аввало, нейтрон бомба каби энг ваҳшиёна қуролга тааллуқлидир. Нейтрон қуролни ишлаб чиқариш, тўплаш ва жойлаштириш планлари реал бир нарса бўлиб қолганида вазият жуда ҳам хатарли бўлиб қолур эди. Тинчлик манфаатлари ана шу планлардан қатъиян воз кечишни талаб этади.

Қуролсизланиш ҳақида гап борадиган ҳамма жойда бизнинг йўлимиз шу музокараларнинг конкрет натижаларига эришиш йўлидир. Стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги Совет — Америка музокараларини тез орада тугаллаш алоҳида аҳамиятга эгадир. Проблеманинг моҳияти шундан иборатки, қурол-яроғларнинг энг хатарли ва энг кўп вайронгарчилик келтирувчи турларини ишлаб чиқаришга чегара қўйиш ва шундан кейин уларнинг даражасини анча пасайтириш тўғрисида музокаралар олиб боришга ўтиш керак.

АҚШнинг ана шу жуда муҳим масала борасидаги сиёсатида зийрак ва оқилона йўл тутилиши ғалаба қозонади, деб умид билдиришни истаймиз, чунки янги битим Совет Иттифоқига ҳам, АҚШга ҳам, умуман бутун жаҳонга ҳам бир хил даражада зарурдир.

Кейинги вақтларда ядро қуроли синовларини ёппасига ва батамом тақиқлаш тўғрисида СССР, АҚШ ва Буюк Британия ўртасида олиб борилаётган музокараларда муайян силжишга эришилди. Тайёрланаётган шартнома ҳар қандай муҳитда ядро қуролини синаб кўриш учун ҳар қандай тарзда портлатишни тақиқлаши лозимлиги тўғрисида келишиб олинди. Музокараларни муваффақиятли тугаллаш жуда ҳам муҳимдир. Музокараларда қатнашувчи бошқа томонлар нима учундир бу масалани пайсалга солмоқдалар.

Қуролсизланиш проблемаси муносабати билан кўп мамлакатларнинг иқтисодий тараққиётига доир проблемалар ғоят кескин тарзда қўйилганлигини таъкидлаб ўтиш ўринлидир. БМТнинг маълумотларига қараганда, бутун инсониятнинг учдан бир қисмидан кўпроғи энг оддий медицина ёрдамидан маҳрум этилганлигини, 700 миллионга яқин киши эса доим тўйиб овқат емаётганлигини айтиш кифоядир.

Совет Иттифоқи ҳарбий бюджетларни, аввало хавфсизлик кенгашининг доимий аъзоси бўлган давлатларнинг ҳарбий бюджетларини муайян миқдорда қисқартиришни, тежалган маблағларнинг бир қисмини эса ривожланаётган мамлакатларга кўмаклашиш учун ажратиб беришни кўпдан буён таклиф этиб келмоқда. Бу жуда катта аҳамиятга молик улкан қадам бўлур эди. Бизга ҳарбий бюджетларни қисқартиришдан олдин уларни ўрганиш билан шуғулланиш керак, деб жавоб берадилар.

Шу тариқа, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш проблемаси қайси жиҳатдан олиб кўрилмасин, Совет Иттифоқи тегишли халқаро аҳдномалар тузиш йўлини қидириб топишга тайёрдир. Биз шу хусусда конкрет таклифлар киритдик. Биз бошқа давлатларнинг ана шу тарихий вазифани ҳал этишга қаратилган таклифларини ҳам кўриб чиқишга тайёрмиз, албатта.

Совет ташқи сиёсатининг тинчликка, кескинликни юмшатишга, қуролсизланишга қаратилган йўли, деб таъкидлади А. А. Громико, қатъий йўлдир. Бу йўл бутун Совет халқининг хоҳиш-иродасини ифода этади, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси съездларининг принципиал йўл-йўриқларини амалга оширади.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

КАСБ ТАНЛАШ

● БЕРЛИН. ГДР ўрта мактабларида политехника таълими жорий этилган кунга 20 йил тўлди. 1958 йил халқ маорифи системасида дадил эксперимент ўтказилган йил бўлди. Бу эксперимент бутун республикага ёйилди. Ўтган йиллар бу экспериментнинг самарали эканлигини исбот этди. Политехника таълими кўпчилик ўқувчиларга ўзининг келгусидаги касбини мактабда ўқиб юрган чоғидаёқ танлаш имконини берди.

Ҳозирги вақтда юқори синф ўқувчиларидан бир миллиондан кўпроқ киши политехника таълими программаси асосида шуғулланмоқда. Мактаб ўқувчилари саноат корхоналарида токарь, слесарь, механик касбларини эгаллаб, меҳнат маҳоратига оид дастлабки амалий билимларни оладилар. Бу соҳада уларга ишлаб чиқаришнинг 30 минг нафар тажрибали мастерлари ёрдам бермоқда.

СОВЕТ ХАРИДОРЛАРИ УЧУН

● БУДАПЕШТ. Венгриядаги «Хунгаротэкс» ташқи савдо корхонасининг намойиш залида куз ва қиш мавсумида кийиладиган кийимларнинг моделлари кўрсатилди. Бундай кийимлар тез вақт ичида Совет Иттифоқидаги шу корхона маҳсулотлари буюртмачиларига жўнатилади. Янги моделлар ўзининг замонавий линиялари билан ажралиб туради. Намойиш ва кўрсатиш ташкилотчиларининг фикрича, бундай моделлар энг талабчан харидорларнинг дидини ҳам қондириши мумкин.

Бултур Венгрия тўқимачилик ва тикувчилик саноатининг қардош социалистик мамлакатларга экспорт қилинган маҳсулоти 300 миллион сўмдан ошиб кетди. Кейинги йилларда Венгрия корхоналари билан шу корхоналарнинг Совет Иттифоқидаги буюртмачилари ўртасидаги савдо алоқалари айниқса самарали бўлмоқда. Бу йил «Хунгаротэкс» корхонаси СССР га трикотаж буюмлар, эркакларнинг костюмлари, аёлларнинг пальтолари ва маҳсулотнинг кўпгина бошқа турларини етказиб беради.

СОВЕТ ТАЖРИБАСИНИ ПРОПАГАНДА ҚИЛИШ МАРКАЗИ

● ВАРШАВА. ПХРнинг тўқимачилик пойтахти бўлган Лодзь шаҳрида Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган ва маҳаллий тўқиш-йигириш корхоналарида фойдаланилаётган тўқув ускуналарига хизмат кўрсатувчи технологик марказ ташкил қилинди. Лодзь маркази ўзига хос мактабга айланиб қолди. Бу ерда поляк мутахассислари Совет Иттифоқида тайёрланган тўқув станокларини монтаж қилиш ва улардан фойдаланиш юзасидан тайёргарликдан ўтадилар. Совет Иттифоқининг тўқимачилик саноати корхоналарида тўпланган меҳнатни ташкил этишнинг илғор тажрибасини пропаганда қилиш ва ёйиш технологик марказнинг энг муҳим вазифаларидан биридир.

ИНТЕРНАЦИОНАЛ КОЛЛЕКТИВ ТАШАББУСИ

● УЛАН-БАТОР. Эрдэнэтда қурилаётган кон саралаш комбинатининг биринчи навбати графикда белгиланган вақтидан анча илгари — СССР янги Конституцияси қабул қилинган кунгача фойдаланишга топширилади. Монголия саноатининг ана шу улкан корхонасини барпо этаётган монгол ва совет қурувчилари интернационал коллективи ўз зиммасига ана шундай қўшимча мажбурият олди.

Монголияда Эрдэнэтни дўстлик янги қурилиши деб аташади. Бу ерда монгол ва совет ишчиларининг биргаликда меҳнати билан мис-молибден кони негизида истиқболли саноат райони барпо этилмоқда. Биринчи навбатининг ишга туширилиши билан комбинат бир йилда 4 миллион тонна рудани қайта ишлайдиган бўлади, 1982 йилга бориб эса унинг қуввати тўрт баравар ошади.

(ТАСС).

ШИДДАТЛИ ТЎҚНАШУВЛАР

БАЙРУТ. 26 сентябрь. (ТАСС). Кечаги кун ва ўтган тун мобайнида Шарқий Байрут районлари — Шиях ва Айн Ар-Румманда яна шиддатли тўқнашувлар бўлиб ўтди, снарядлар ва миналар портлаб турди. Консерватив отрядларнинг снайперлари тинчликни сақлаб турувчи араб мамлакатлариаро кучларнинг позицияларини ўққа тутдилар, ташлаб кетилган уйларга аҳолининг қайтиб келишига йўл қўймасликка интилдилар. БМТ муваққат кучлари бўлинмаларидан бўлган норвегиялик бир ҳарбий хизматчи снайперларнинг қурбони бўлди.

Кеча Исроилнинг икки қирувчи самолёти Ливан пойтахти тепасидан товушдан ҳам тез учиб ўтди. Исроил ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари ҳар куни мамлакатнинг жанубий районлари устида учиб юрибди, ҳарбий катерлар Ливаннинг территориал сувларида соқчилик қилмоқда.

Ўнг христиан безорилар ўзлари назорат этиб турган районларда ҳар куни қилаётган жиноятлар тўғрисида матбуот хабар бермоқда. Шарқий Байрутдаги тинч хонадондан бирининг 14 кишидан, шу жумладан бир неча боладан иборат оиласи отиб ташланганлиги тўғрисидаги хабар жамоатчиликни дарғазаб қилди.

ХУСУСИЙ СЕКТОРНИНГ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ИСЛОМОБОД. (ТАСС). Покистонда президентнинг фармойиши эълон қилинди. Бу фамройиш ҳукуматга рационализация қилинган корхоналарни собиқ эгаларига қайтараш ҳуқуқини беради. Йирик бизнес вакиллари бу қарорни «Покистон экономикасининг эҳтиёжларига мос бўлиб тушадиган ва ўз вақтида қабул қилинган қарор» деб атадилар. Мамлакат савдо саноат палатасининг мажлисида кемачилик компанияларини, тўқимачилик саноати ва банкларни рационализация қилишдан тез орада воз кечиш зарур эканлиги таъкидланди.

Мамлакатдаги касаба союзлари, демократик кучлар бу қарорни қораладилар ва ана шу қарор капиталнинг меҳнаткашлар ҳуқуқларига ҳужум қилаётганлигидан далолат беради, деб ҳисобладилар.

ФАЛАСТИН АРАБ ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАМЛИК

ПРАГА. (ТАСС). Жаҳон Касаба союзлари федерациясининг бу ерда қабул қилинган баёнотида бундай дейилган: бутун жаҳондаги тараққийпарвар кучлар Кэмп-Дэвиддаги музоқаралар Миср режимининг янада кўпроқ ён беришига ва Исроил позицияларининг кучайтирилишига олиб келганлигига ишонч ҳосил қилдилар.

АҚШ. Исроил ва Миср Фаластин араб халқининг ўз мустақил давлатини вужудга келтиришдан иборат қонуний ҳуқуқларини ва фаластинликларнинг бирдан бир қонуний вакили бўлмиш Фаластин озодлик ташкилотини эътироф этишни тамомила назар-писанд қилмасликка олиб келганлиги тобора аён бўлиб қолмоқда.

Империализм билан иноқлашиб кетган Миср режими, деб таъкидлаб ўтилади баёнотда, ўз мамлакати ва араб халқлари олдида олган мажбуриятларидан узил-кесил воз кечди, Исроил билан сепарат битим тузди. Араб халқлари ва жаҳондаги барча тараққийпарвар кучлар буларнинг ҳаммасини ҳақли равишда қораладилар.

Жаҳон Касаба союзлари федерацияси бутун жаҳондаги касаба союз ташкилотларини империалистларнинг фитнасига нисбатан хушёр бўлишга, норозилик билдиришга, ўз ватанига эга бўлишдан иборат даҳлсиз ҳуқуқини тан олдириш учун курашаётган Фаластин араб халқи билан амалий бирдамликни намойиш қилишга даъват этди.

БУЮК Британияда Жанубий Африка Республикасининг ирқчилик тузумига қарши актив курашчиси 21 ёшлик Соломон Махлангу ўлим жазосига ҳукм қилинганлигига қарши норозилик намойишлари бўлиб ўтди. Суратда: Норозилик кампаниясининг қатнашчилари С. Махлангуни озод этишни талаб этмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

ҲИНДИСТОНДАГИ ТОШҚИН ОҚИБАТЛАРИ

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Узоқ давом этган муссон жаласи сабабли Жамна дарёси соҳилларидан тошиши натижасида Деҳли иттифоқ территориясида қанчадан-қанча иморатлар вайрон бўлди, экинзорлар сув остида қолди, дарахтлар илдизи билан ағдарилди, автомобиль ва темир йўллар ювилиб кетди. Деҳли иттифоқ территориясининг губернатори Д. Р. Кохлининг айтишича, ҳукумат комиссияси шу районда яқинда рўй берган табиий офат вақтида бир миллионга яқин киши зарар кўрганлигини, ўнлаб аҳоли пунктларини сув босганлигини, қишлоқ хўжалигига камида 60 миллион рупиялик зарар етганини аниқлади.

Д. Р. Кохли шуни ўқтириб ўтдики, Ҳиндистон ҳукумати, Деҳли маъмурияти ва турли жамоат ташкилотлари зарар кўрган аҳолини кўчириш ва унга ёрдам бериш учун катта иш қилдилар. Кўчирилган аҳоли учун пойтахтда 66 та лагерь ташкил этилди, 150 мингга яқин киши озиқ-овқат, кийим-кечак, кўрпа-тўшак, керосин ва бошқа энг зарур нарсаларни олиб турди.

Ҳозир тошқин оқибатларини тугатиш тадбирлари амалга оширилмоқда. Ҳукумат иморатлар қуриш ва ремонт қилишга 40 миллион рупия ва транспорт системасини қайта тиклашга 1 миллион рупия ажратди.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

○ ЛОНДОН. Бу йил инглизларнинг озиқ-овқат маҳсулотлари сотиб олиш учун қилган харажатлари ўрта ҳисобда қарийб 7 процент ортди. Қишлоқ хўжалик министрлигининг бу ерда эълон қилган докладида шу ҳақда гапирилади. Гўшт ва сут маҳсулотлари жуда ҳам қимматлашиб кетди.

○ ТРИПОЛИ. Бу ерда умумараб халқ конгресси доимий секретариатининг 7-навбатдаги сессияси очилди. Бу конгресс араб мамлакатларидаги сиёсий ташкилотлар ва жамоат ташкилотларини бирлаштиради. Сессияда Яқин Шарқда рўй берган аҳвол муҳокама қилинади. Делегатлар ўз мамлакатлари жамоатчилиги номидан Садат билан Бегин ўртасидаги сепарат музокараларнинг натижаларини кескин қораладилар. Улар агрессорга ва унинг гумашталарига қарши курашмоқ учун араб дунёсидаги барча ватанпарвар кучларни сафарбар қилишга чақирдилар.

Сессия қатнашчилари Фаластин қаршилик ҳаракатини, Яқин Шарқ муаммосининг соҳта йўллар билан ҳал этилишини рад этаётган араб мамлакатларидаги барча кучларни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаш кераклигини ҳам айтдилар.

○ КАНБЕРРА. Веррива сайлов округида (Янги Жанубий Уэльс штати) қўшимча равишда ўтказилган сайловда лейборист Жон Керин ғалаба қозонди.

Штатнинг бош министри лейборист Н. Рэн лейбористлар фойдасига рўй берган силжиш сайловчилар либерал-аграрчилар коалицион ҳукуматининг фаолиятидан ҳафсаласи пир бўлганлигини исбот этади, деди.

(ТАСС.)

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги хўжалик-рўзғор буюмлари фабрикаси цехларида турли-туман халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда корхонада ана шундай буюмларнинг 16 хили тайёрланяпти. СССР Конституциясининг бир йиллигини муносиб кутиб олиш, хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун социалистик мусобақани кун сайин авж олдираётган фабрика ишчи-хизматчилари ҳамон янги-янги маҳсулот турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Керамика цехида турли хил сопол идишлар, совға қилиш учун мўлжалланган буюмлар тайёрлаш йўлга қўйилди. Бунда гул солувчи мастер Насиба Салимованинг (ўнгда) ҳам муносиб ҳиссаси бор. Ўз касбини пухта эгаллаган бу ёш ишчи унумли ва сифатли меҳнат қиляпти. Маҳсума Раҳмонбердиева эса (чапда) корхонанинг совға маҳсулотлари бўлимида ишлайди.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ШАҲРИСАБЗДА ЎТАЕТГАН РЕСПУБЛИКА ИЖОДКОР ЁШЛАРИ УЧРАШУВИГА

ПАХТАЗОРИМ

Пахтакорлик касбига дилдан меҳр қўйдим жуда,
Мисли фарзанд ҳар ниҳолни эркалаб сўйдим жуда.
Илк баҳорда гоҳи ёмғир, гоҳи дўл қилди ҳужум,
Навниҳолим ҳолига мен ўртаниб куйдим жуда.
Ёш ғўзам дардига дармон топмагунча тинмадим,
Жонига малҳам қилиб манглай терин қуйдим жуда.
Кеча-кундуз пахтазордан бир қадам ҳам жилмадим,
Чунки бурчимни юракка жо этиб туйдим жуда.
Чанқаган ҳар бир эгатга сув тараб юрганда мен,
Оҳ, сўлим ойдин кечанинг завқига тўйдим жуда.
Толеимга техникам бор, қудрати зўр, чарчамас,
Мен даламда у билан жавлон уриб юрдим жуда.
Ҳар кўчатнинг бўйи-басти яшнасин деб, кунаро
Қўймайин бегона ўтни битталаб юлдим жуда.
Ям-яшил кенг пахтазорим чайқалар денгиз мисол,
Очилиб чеҳрам, чаноқдек шодланиб кулдим жуда.
Имтиҳон эт, эй Ватан, меҳнатда олтин қўлларим,
Хирмонимга дурру гавҳар тоғларин уйгум жуда.

Арслон УМАРОВ.
Бўка райони.

ЁҚҚАНИ КЕЛДИМ

Мен сенинг қалбингни қоққани келдим,
Кўзингга яқиндан боққани келдим.
Жон гулим, ўзингни айла эҳтиёт,
Кўксингни ўтларда ёққани келдим!

ҚЎЛИНГИЗНИ БЕРИНГ

Қўлингизни беринг,
Беринг менга ожиз, нимжон қўлларингизни!
Ўнқир-чўнқир довонлардан ўтайлик бир-бир.
Тақдир туташтирди бизнинг йўлларимизни,
Бу жойларда ёлғиз юриб бўлмайди ахир.
Барибир мен Сизни йўлда ташлаб кетолмайман,
Сиз ҳам кетолмайсиз дастимдан қочиб,
Кетсам олдиндаги дўстга етолмайман,
Қайтсам ортдагилар қолар адашиб.
Қўлингизни беринг!

Назира ЙЎЛДОШЕВА.

ШАРҚ МАҚОЛЛАРИ

Онанинг қучоғи — ўғилнинг бешиги.

* * *

Ҳар қушнинг ўз уяси бор.

* * *

Устингга тўкилса, менга ҳам сачрайди.

* * *

Бева икки хил туш кўради.

* * *

Биров нима еймaн деса, биров нима билан еймaн, дермиш.

* * *

Ўзини билмаган — одам эмас.

* * *

Сенинг ҳам айбинг йўқ, менинг ҳам айбим йўқ — ярашишга на ҳожат?

* * *

Қуённи този тутса ҳам, гўштини эгаси ейди.

* * *

Арқон-ку сеники-я, бўйин меники-да!

* * *

На куйдиради, на тўйдиради.

* * *

Кўрнинг олдида йиғлама.

* * *

Мен жаннатга бошласам, сен дўзахга отиласан.

* * *

Қишлоғингни унутсанг ҳам, урф-одатингни унутма.

* * *

Беҳаё хотин — тузсиз ош.

* * *

Сен тоғ бўлсанг, мен — тепа; сен аждар бўлсанг, мен — илон.

М. САЪДИНОВ таржимаси.

ХАРИДОРЛАРГА ҚУЛАЙ БЎЛСИН ДЕБ

ТОШКЕНТДАГИ озиқ-овқат магазинларига қоғоз халтачага солинган гурунч юборила бошланди. Бу қоғоз халтачалар шаҳар савдо бошқармаси қадоқлаш-ишлаб чиқариш янги цехида тайёрланган. Бир қарашда унча муҳим бўлмаган бу воқеа кўпгина сотувчилар ва молшуносларни хурсанд қилди. Бу ҳамма ерда ўзига-ўзи хизмат кўрсатиш усули билан савдонинг илғор формасига ўтилаётганлиги туфайли жуда қўлайдир.

Қадоқлаш цехининг ходимлари эндиликда энг янги техника билан таъминланди. Бункерлардаги гурунч Дзержинский номли Киев савдо ускуналари экспериментал заводи тайёрлаб берган ярим автомат тарозиларга тушади. Асбоблар қоғоз халтачаларга белгиланган миқдорда дон солади, шундан кейин қоғоз халтачалар конвейердан тикиш машиналарига ўтиб, унда металл скрепкалар билан оғзи тикилади.

Корхонанинг бошқа цехида унни қадоқлайдиган юқори унумли автомат агрегатлар ўрнатилган.

«Ўзоптбакалея» базасида қанд ва бошқа маҳсулотларни қадоқлайдиган ускунани монтаж қилиш тугай деб қолди.

БОҒЛАР ЭҲСОНИ

БЕКОБОД районидаги Дзержинский номли колхознинг Ҳ. Нарзиқулов бошлиқ бригадаси боғларида охирги мева йиғиштириб олинди. Боғбонлар 50 гектарлик участкадан бу йил 550 тонна олма, нок, анжир, анор — планда мўлжаллангандан икки ярим баравар ортиқ ҳосил олдилар. Ҳосилнинг асосий қисми БАМ қурувчиларига жўнатилди.

Райондаги бошқа хўжаликларда мева ва узум тез суръатлар билан йиғиштириб олинмоқда. Бошқа экинларни ўстириш учун яроқсиз бўлган лалми ерларда барпо этилган боғлар мўл ҳосил бераётир. Боғбонлар ҳосил йиғиштириб олиниши биланоқ боғларнинг кузги парваришига киришадилар: ер суғорилади, қатор оралари юмшатилади.

(ЎзТАГ).

МЕҲНАТКАШЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

ЧИНОЗ райони маркази тобора обод бўлиб бормоқда. Бу ерда маданий-маиший ва турар-жой бинолари қурилиши давом этяпти. Яқинда уларнинг қаторига район омонат кассасининг янги биноси қўшилди.

— КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қишлоқ қурувчилари олдига ҳам катта вазифалар қўйди, — дейди область қишлоқ қурилиши трестига қарашли участка бош прораби Р. Тешабоев. — Пленумда кўрсатилган йўл-йўриқлар асосида қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш фаровонлигини янада яхшилашда биз қурувчиларнинг зиммамизга ҳам масъулиятли ишлар юклатилган. Маданий-маиший объектлар ва турар-жой бинолари қурилишини янада жадаллаштириш бўйича қатор тадбирлар белгиладик.

Пешқадам бунёдкорлар район марказида шифохона, алоқа бўлими, омонат кассаси биноларини муддатидан илгари фойдаланишга топширишди.

А. ОРИПОВ.

СПАРТАКИАДА КУНДАЛИГИ

ВОЛЕЙБОЛ

ЯНГИ ЗАФАР ОЛДИДАН

XV Бутуниттифоқ ўқувчилар спартакиадасининг волейболчилар турнирида республикамиз командалари муваффақиятли қатнашмоқдалар. Ҳозир ўсмирлар финал группасида баҳс юритишаяпти. Улар қандай ўринни эгаллашларидан қатъий назар, аввалги спартакиадагига қараганда олға қадам ташладилар, деб айтиш мумкин.

Мана бир неча йиллардирки, ўсмирлар волейбол командасида Валерий Павлович Киньшаков устозлик қилиб келмоқда. Вакилларимизнинг финалга чиқишларида унинг катта ҳиссаси бор. Львовда бўлиб ўтган XIV спартакиадада бизнинг волейболчилар 13-ўринда қолиб кетиб, мухлисларни ранжитишган эди. Шундан кейин команда муваффақиятсизликдан тегишли хулоса чиқариб, тўрт йил мобайнида бу йилги масъулиятли мусобақага жиддий тайёргарлик кўрди.

Спартакиада турнири олдидан команда бир неча мусобақаларда иштирок этди. Жумладан Литвада ўтказилган турнирда улар кўнгилли натижаларни қўлга киритишди. Бу тўғрида В. П. Киньшаков шундай дейди:

— Ўқувчилар спартакиадаси олдидан ўтказилган бу турнир командамизнинг масъулиятли мусобақаларга тайёргарлик даражасини кўрсатиб берди. Афсуски команда капитани Александр Черний бироз бетоб бўлиб қолди. Шунга қарамай, у баъзи ўйинларда иштирок этди. Саша майдонга тушса барча ўйинчиларимиз ўзларини анча дадил тутишади, ўйинлари ҳам қовушади. Биз бу турнирда РСФСР, Москва ва Литва командаларини ортда қолдириб учинчи ўринни эгалладик. Капитанимиз эса энг яхши ҳужумчи деб топилди.

Александр Черний ҳозир СССР ёшлар терма командасининг аъзосидир. У Венгрияда бўлиб ўтган халқаро дўстлик мусобақаларида ҳам иштирок этиб, СССР терма командаси биринчи ўринни эгаллашида катта ҳисса қўшди. Умуман В. П. Киньшаков кейинги йилларда кўпгина қобилиятли шогирдларини катта волейболга кузатди. Ҳозир М. Гусев, С. Банов, А. Шошин ва С. Аносовлар Тошкентнинг «Динамо» командасида ўйнамоқдалар.

Спартакиадага ҳам бизнинг команда ишқибозлар эътиборини қозонди. Саралаш турнирида ўзбекистонликлар энг кучли командалар иштирок этган группага тушишди. Финалга йўлланма берадиган икки ўрин учун асосан РСФСР, Москва, Грузия ўқувчилари ва вакилларимиз кураш олиб бордилар. Бошидаёқ бу группадан қайси коллективлар финалга чиқишлари тўғрисида таниқли мутахассислар ҳам аниқ бир нарса айта олишмади. Чунки, ҳамма нарса волейболчиларнинг ўзларига боғлиқ эди. Грузия ва Москва ўқувчилари билан бўлган жуда оғир ва жиддий ўйинда командамиз яхши техник ва тактик волейбол кўрсатиб, муваффақият қозонди. Ҳимояда ва ҳужумда команда ҳамжиҳатлиги кўриниб турди.

Командамиз финалга запас очко билан чиқиши мумкин эди. Бироқ беш партиядан иборат бўлган кескин белашувда омад Россия Федерацияси вакилларига кулиб боқди.

Ўзбекистон волейболчиларининг спартакиадаларда қўлга киритган энг яхши натижалари 6-ўриндир. 1969 йили Ереванда бўлган ўқувчилар спартакиадасида ўзбекистонликлар яхши ўйнаб, кучлилар сафидан жой олишганди. Кейин эса Киев ва Олмаотада саккизинчи, Львовда эса ўн учинчи бўлишганди. Мана энди команда янги муваффақият олдида турибди. Волейболчиларимизга ҳатто Ереванидаги энг яхши кўрсаткични ҳам ўзгартириш имкони бор. Биз уларга бу орзулари рўёбга чиқишида муваффақият тилаймиз.

Р. УМАРОВ.

СУРАТЛАРДА: (юқорида чапдан) спартакиада чемпиони Рустам Қудратов, кумуш совриндор Алишер Маҳмудов ва бронза медаль эгаси Анвар Шириновлар; пастда учрашув пайти.

А. Гусейнов фотолари.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ВЕЛОСПОРТ. Олмалиқ шоссесида спартакиаданинг велоспорт турнирига старт берилди. Мусобақаларнинг биринчи куни 75 километр масофага команда пойгаси ўтказилди. Пойганинг бу турида одатда Москва, Қозоғистон ва Ленинград велосипедчилари кучлилик қилишарди. Бу гал эса фақат Ленинград комондасигина пешқадамлар сафидан ўрин олди. Николай Дудин, Виктор Караберов, Игорь Таранко, Сергей Агуповлардан иборат республикамиз коллективи бутун масофа давомида маҳорат билан ҳаракат қилиб, спартакиаданинг олтин мукофотларини қўлга киритишди. Ленинградликлар иккинчи, литваликлар эса учинчи ўринни олдилар. Бу муваффақиятда ғолибларнинг устози А. Бормотовнинг катта ҳиссаси бор. Унга ҳам «Чемпионлар тренерига» деб ёзилган медаль топширилади.

ҚЎЛ ТЎПИ. Гандболчилар мусобақалари борган сари кескин тус олмоқда. Бу баҳсларда республикамиз вакиллари муваффақиятли қатнашяптилар. Улар ҳозир 1—6-ўринлар учун кураш олиб боришяпти. Ўтган куни бўлиб ўтган навбатдаги финал турида Ўзбекистон терма командаси Россия Федерацияси қизлари билан учрашди. Бу ўйинда меҳмонларнинг қўли баланд келди. Ўсмирларимиз эса навбатдаги учрашувни украиналик тенгдошлари билан ўтказдилар. Кескин ва қизиқарли ўтган бу матчда ғолиб аниқланмай қолди. Ҳар икки команда дарвозаларга 41 тадан тўп киритди.

ШАХМАТ. Биринчи финал группасида қатнашаётган Ўзбекистон терма командаси навбатдаги учинчи тур ўйинларини москвалик шахматчилар билан ўтказди. Бу учрашувда мамлакат пойтахти вакиллари 3 : 0 ҳисобида ғолиб келишди. Шу финал группасида қатнашаётган бошқа коллективлар ҳам ўзаро учрашдилар. Россия Федерацияси терма командаси украиналикларни 3,5 : 2,5 ҳисобида мағлубиятга учратди. Озарбайжон терма командаси белоруссиялик ёш шахматчиларга ютқазиб қўйди — 3 : 4.

Шундай қилиб, уч турдан сўнг асосий совринлар учун баҳс олиб бораётган командалар ўртасида Россия Федерацияси коллективи пешқадамлик қиляпти. Белоруссияликлар иккинчи, украиналиклар учинчи ўринда боришмоқда. Кейинги уч ўринни Москва, Озарбайжон ва Ўзбекистон шахматчилари эгаллаб турибдилар.

КЛАССИК КУРАШ. Спартакиада программасидаги яна бир мусобақага якун ясалди. Классик курашчилар ўртасидаги ғолиб ва совриндорлар аниқланди. Бир неча кун давом этган беллашувларда Россия Федерацияси терма командаси муваффақият билан қатнашиб биринчи ўринни эгаллади. Украиналик ўқувчилар иккинчи, бизнинг курашчиларимиз эса учинчи совринли ўринни олдилар. Бу албатта Ўзбекистон ёш классик курашчиларининг катта муваффақиятидир. Шахсий ҳисобда уч курашчимиз мусобақа охиригача бир маромда қатнашиб, мутахассислар эътиборини қозонди. 60 килограммгача бўлган вазнда Рустам Қудратов барча беллашувларни юксак савияда ўтказиб, финалда ҳам муҳим ғалабани қўлга киритди ва чемпион деган номга сазовор бўлди. 52 килограмм вазнли Алишер Маҳмудов эса кумуш медаль эгаси бўлди. Учинчи курашчимиз Анвар Ширинов ҳам ўзига билдирилган ишончни оқлади. У 70 килограммгача бўлган курашчилар беллашувида қатнашиб, бронза медални қўлга киритди.

БАЙДАРКА ВА КАНОЭ ҲАЙДАШ. Бутуниттифоқ ўқувчилар спартакиадасининг шу тур бўйича мусобақалари Киевда бўлиб ўтди. Ўзбекистон вакиллари Украина пойтахтида муваффақиятли қатнашдилар. Умумкоманда ҳисобида республикамиз терма командаси 237 очко тўплаб фахрли тўртинчи ўринни эгаллади. Биринчи ўринни Россия Федерацияси, иккинчи ўринни Украина, учинчи ўринни эса Латвия қайиқчилари олишди.

Сўнгги икки кунда Днепр дарёси кўрфазида ўтказилган мусобақаларда Н. Фомина, Т. Парфененко, Л. Копелова, Т. Земцовалар ғалаба учун курашдилар. Лекин россиялик ўқувчи қизлар омадлироқ бўлиб чиқишди. Бизнинг вакилларимиз эса учинчи ўринни олдилар. Н. Фомина яна бир кишилик байдаркада олтин медални ҳам қўлга киритди. Бу ёш қайиқчиларимизнинг спартакиадага бутун масъулиятни ҳис қилиб тайёргарлик кўрганларидан далолат беради.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Октябрь ойида мамлакатимизда Ленин комсомолининг 60 йиллиги кенг нишонланади.

Юбилей арафасида ана шу воқеа билан боғлиқ кино-театрлар, маданият саройлари ва клубларда

«СЕНИНГ НОМИНГ — КОМСОМОЛ»

шиори остида кино фестиваль ва тематик кино намойишлари ўтказилади.

Программага комсомолнинг қаҳрамонона тарихини акс эттирувчи янги бадиий ва ҳужжатли фильмлар киритилади. Кино театрларнинг фойеларида комсмолнинг тарихий йўлини ёритувчи энг яхши фильмлардан олинган кадрлардан махсус фотовиставкалар ташкил этилади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

Октябрь ойида Тошкент области кино-театрлари экранларига қуйидаги фильмларни чиқаришга тайёрламоқда:

«Эркакларнинг жиддий ҳаёти».
«Жазирама офтобдаги уй».
«Тайга императорининг тугатилиши».
«Алоҳида эътибор доирасида».
«Ойсулув даласи».
«Партия ишончини оқлаймиз».
«ВЛКСМ XVIII съездида».
«Коммунизмни ўрганамиз».
«Меҳнатдаги байрам».
«Садоқат».
«Давримизнинг ақли, номуси ва виждони».
«У ерда, БАМда қандай?»
«Комсомол қурилишда».
«Октябрь 60 йиллиги» ва бошқалар.

Рекламани кузатиб боринг.

«ТАЙГА ИМПЕРАТОРИНИНГ ҲАЛОКАТИ»

Бу ҳикоя ажойиб совет ёзувчиси Аркадий Гайдар (Голиков) биографиясининг ҳали кўпчиликка маълум бўлмаган бир лавҳаси — унинг, ёш ўсмирнинг ЧОН (маҳсус топшириқ қисмлари отрядига командирлик қилгани ҳақидадир.

Воқеа 1922 йилда Ҳакасияда бўлиб ўтади. Фильм саргузаштлик жанрида ҳал этилган.

М. Горький номидаги болалар ва ўсмирлар фильмлари марказий студиясининг маҳсулоти.

«ОЙСУЛУВ ДАЛАСИ»

«Ойсулув даласи» — бу меҳнатга астойдил меҳр-муҳаббат қўйган аёлнинг шахсий ҳаёти, унинг ўз инсоний қадрини қандай ҳимоя қилгани ҳақида ҳикоя қилувчи психологик драмадир.

«Қирғизфильм» киностудиясининг маҳсулоти.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — Болалар учун концерт. 10.40 — «Тоғдаги станция». Бадиий фильм. 11.45 — Фильм-концерт. 15.00 — «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». Кинопрограмма. 15.55 — «Касб билан танишув». 16.25 — Жонажон табиат. 17.15 — «Горнчилар, қаердасиз?». 17.45 — Волейбол бўйича жаҳон чемпионати. Эркаклар. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Я. Иоало куйлайди». 19.15 — «Бизнинг обзор». 20.00 — Футбол. УЕФА кубоги. «Наполи» (Неаполь) — «Динамо» (Тбилиси). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Телевизион фильм. 22.55 — «Катта симфоник оркестр билан бир соат». 00.10 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Мультфильм. 18.15 «Ёшлик». 18.45 — «Ҳаётимизнинг асосий қонуни». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Наука» программаси. 20.00 — Мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ XV спартакиадаси. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Ёшлик тароналари». С. Назирова, Ҳ. Ҳамидов. 21.30 — «Вақт». 22.00 — «Пахтазор — мардлар майдони». 22.15 — «Учовлон». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 «Қирол Лир». Бадиий фильм. (2-серия). 20.05 — Фильм-концерт. 20.30 — Телевизион фильм. 20.50 — Тошкент янгиликлари. 21.10 — «Рим ҳикоялари» спектакль.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/IX да **Афсоналар водийсида** (билетлар сотилган). 29/IX да **Кармен** (билетлар сотилган), 30/IX да **Афсоналар водийсида** (билетлар сотилган).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/IX да **Шаҳзода ва етим қиз**, 29/IX да **Тошкентнинг нозанин маликаси**, 30/IX да **Гулбаҳор қани?**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/IX да **Ёдинг билан**, 29/IX да **Чандиқлар**, 30/IX да **Беш кунлик куёв**.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 32533; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 03643. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Д—2490.